

Polerte veteraner i støtet

USA: Traktor dro på tur gjennom den amerikanske staten Iowa med 30 veteraner. Her er vårt reisebrev.

TEKST OG FOTO: Marcus Pasveer

Blankpolerte traktorer utrustet med nasjonalflagg, barneseter og kromdetaljer. Traktorklubben fra Independence i Iowa står tidlig lørdag morgen klar til en lang tur, som starter på landbruksmuseet The Heartland Acres, hjemmet til verdens største traktor Big Bud 747.

Høyst levende

– Turen har blitt en årlig tradisjon, forteller daglig leder Craig Johnson i Heartland Acres.

Han har fått besøk av mange medlemmer fra traktorklubben, som har kommet for å se utstillingssente-

ret som ligger midt i de viktigste landbruksområdene i USA, nemlig «The Great Plains». Mange her i distriktet har en tilknytning til landbruket, enten de jobber på gårder eller i landbruksrelaterte bedrifter. Eksempelvis ligger John Deere-fabrikken i Waterloo i kort avstand fra området. Interessen for traktorer er høyst levende, noe som kommer tydelig til uttrykk denne dagen.

Våre amerikanske traktorvenner måtte stå tidlig opp, allerede klokka sju om morgenen er de første traktorene på plass. Noen traktorentusiaster sjekker ut hverandres kjøretøy, mens andre er i full gang med avlastinga og gjør utstyret klart for den lange turen. En stolt John Deere 5020 ruller inn på området, sammen med en firkantet Oliver 1855.

Litt engelsk

Tina Kelly kjører sin International 450, utstyrt med ekstra seter. Hun kan fortelle at hun vokste opp på gården der denne traktoren var i bruk, og at faren til Tina pusset den fullstendig opp i 2001. Det var også han som konstruerte passasjerseiene, som i dag blir benyttet av sønnene Winthorp Keeten og Jacob, som begge sitter trygt bakpå.

Alle traktorførerne er stolte av å være amerikanere og viser det gjerne med flagg. De utstilte traktorene er så klart «Made in the USA».

– Vel, det stemmer ikke helt, sier Tom Greenley, som eier en Massey Ferguson 175, produsert i Coventry, England. Traktoren slet sine arbeidsdager i Frankrike, inntil en amerikansk forhandler kjøpte den der og fraktet engelskmannen til Iowa.

XXXXXX: Bildetekst

Har verdens største traktor

Heartland Acres har en Big Bud 747, verdens største traktor, med en motoreffekt på hele 1 100 hestekrefter.

Traktoren er på lån fra brødrene Williams, som driver gården Big Sandy i staten Montana, og Craig Johnson har måttet arbeide hardt for å få traktoren til hans utstillingsrom i Iowa.

– Det var ingen lett sak å overbevise brødrene om at traktoren var i gode hender, og at vi skulle ta godt vare på den, forteller Johnson.

Da de ble enige om at traktoren skulle til utstillinga, var neste skritt i prosessen å ordne med transport, noe som var en stor utfordring. Til å få den enorme traktoren på en semitrailer, måtte de fire hjulene bli demontert, men etter at Big Bud hadde kjørt inn i uthuset, var det mulig å montere alt i hop igjen. Dør- og takhøyde i utstillingsrommet tillater ikke at traktoren kan kjøres ut på egen hånd.

Akkurat nå er traktoren på tur til Clarion i Iowa, men den skal komme tilbake til Heartland Acres igjen.

Har du lyst til å besøke Big Bud, sjekk ut nettsiden til Heartland Acres (heartlandacresusa.com), eller les mer om verdens største traktor på Big Buds egen hjemmeside (williamsbigbud.com). Foruten Big Bud har landbruksmuseet Heartland Acres også en egen samling med veterantraktorer og -redskaper.

Du kan lese mer om Big Bud i Traktor utover høsten!

«For meg faller det naturlig å møte med min Farmall i dag. Den ble nemlig kjøpt ny av min oldefar, og traktoren er en viktig del av min hjemgårds historie, smiler Carew.»

Jobber i grønt – kjører rødt

Man skulle tro at den som jobber på John Deere-fabrikken, skulle møte opp med en grønn traktor i dag, men Carew Parker og hans Stoner tok med seg et rødt kjøretøy, en Farmall H fra 1947. Carew forteller stolt at han er fast ansatt på John Deere-fabrikken i Waterloo, som ifølge ham er en viktig og godt likt arbeids-giver i området.

– For meg faller det naturlig å møte med min Farmall i dag. Den ble nemlig kjøpt ny av min oldefar, og traktoren er en viktig del av min hjemgårds historie, smiler Carew.

Helst ikke grusveier

Turen går fra Independence til Jesup, der kaffestopp er planlagt hos den lokale bondebutikken B&B Farmstore. Craig Johnson har laget ruta, slik at kjøringa foregår mest på asfalt.

– Det høres jo rart ut, at traktorførere foretrekker asfalt framfor terrenget, sier Johnson, og begrunner dette med at de fleste traktoreierne er redde for at grus kan skade deres blankpolerte veteraner.

– De fleste traktorene er lakkert finere enn da de kom fra fabrikken i gamle dager. Tidlige

arbeidshester er forvandlet til showdyr som ikke lenger tåler støv og skitt, smiler han.

Men traktorfolket slipper ikke helt unna å bite i støvet, den siste veistumpen før kaffe-stoppet er nettopp det ingen liker; en grusvei.

Avslappende

Etter kaffe og donuts går turen videre som en lang slange gjennom kulturlandskapet. Bilister som på passere, venter tålmodig på tur. I dag ser det ut som om amerikanerne i det såkalte Buchanan-området ikke har noe hast i det hele tatt.

Sitter trygt: Tina Kelly kjører en Farmall 450 med luksusseter for passasjerer. I dag er hun sammen med sønnene Winthrop Keeten og Jacob.

På ettermiddagen viser gradestokken over 30 grader.

– Helt vanlig her, forklarer Jake Freeman, som er en av de få som kjører med en traktor med hytte.

Vanligvis ligger temperaturen enda høyere om sommeren, men i det siste har det vært ekstremt dårlig vær med mye regn, og det er grunnen til at vi ser mange traktorer parkert på gårds plassene nå. Flere steder er jordene for våte til å bearbeides.

Dagens høydepunkt er å spise i landsbyen Fairbanks, der maten er laget av den lokale kjøpmannen og består av potetstappe med kjøttboller. Traktorfolket diskuterer teknikk, men også nyheter fra lokalmiljøet. Stemningen er avslappet, men det er ikke så mye tid til hyggelig prat. Turleder Johnson oppfordrer alle etter en halvtimes pause til å kjøre videre, etter som enda et gårdsbesøk står på programmet.

Tøff hjort: En John Deere 5020 fra 1970 kjører gjennom landsbyen Fairbanks med Dean McGill bak rattet. Traktoren har en seks sylindret muskelbunt under panseret.

Grus: Veien til kaffestoppen er en grusvei. Mange traktorførere liker ikke grus og støv på grunn av de fine, nylakkerte traktorene.

Stolt og brei: Så klart vi er i USA!

Ikke grønt: Carew Parker jobber på John Deere-fabrikken i Waterloo, men kjører i dag en Farmall H, sammen med sønnen Stoner.

Lederen: Craig Johnson er lederen for Heartland Acres og har vært med på deres årlige turer.

Brutale redskaper

Gårdbruker Scott Frye hopper ned fra sin Case IH MX 220, som er koblet til ei sprøyte. Han har det travelt, arbeidet ligger én måned bak skjemaet på grunn av alt regnværet. I dag får han endelig sprøytet mot ugras i soyabønneåkeren. Traktorelskerne blir derfor henvist til å vandre rundt på den store gården på egen hånd og sjekke ut de litt voldsomme redskapene som er stilt opp.

Fra gården kjører de fleste tilbake til Independence, de som bor nord i distriktet kjører rett hjem.

På vei: Første delen av turen går gjennom parken i landsbyen Independence.

Ikke bare amerikansk: MF-en til Tom Greenley er produsert i England.